

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 3. oktober 2019

Sag 71/2019

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden
mod
X-I/S
ved A og B
(advokat Kim Krarup, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Sønderborg den 14. december 2017 og af Vestre Landsrets 15. afdeling den 12. december 2018.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Lene Pagter Kristensen, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt og Lars Apostoli.

Påstande

Dommen er anket af X-I/S ved A og B med påstand om, at landsrettens dom ophæves, således at byrettens dom står ved magt, subsidiært at byrettens dom stadfæstes.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Anken til landsretten

Anklagemyndigheden ankede Retten i Sønderborgs dom af 14. december 2017, hvorved anklagemyndigheden blev dømt til at betale 5.500 kr. i erstatning til X-I/S, med påstand om frifindelse.

Landsretten beskikkede den 10. januar 2018 en advokat for X-I/S, idet landsretten udtalte, at der ved ankesagens behandling i landsretten skulle medvirke en forsvarer, jf. retsplejelovens § 1018 f, stk. 3, jf. § 731, stk. 1, litra f. Efter det oplyste skete dette imod selskabets ønske.

X-I/S nedlagde for landsretten påstand om afvisning af anklagemyndighedens anke.

Vestre Landsret afsagde den 7. marts 2018 kendelse om ikke at tage X-I/S' påstand om afvisning til følge. I landsrettens kendelse hedder det bl.a.:

”Sagen er behandlet i strafferetsplejens former, jf. retsplejelovens § 1018 f, stk. 3. Anklagemyndigheden er ikke afskåret fra at anke byrettens dom efter retsplejelovens § 902, stk. 1.

Landsretten tager derfor ikke påstanden om afvisning til følge.”

Anbringender

X-I/S ved A og B har til støtte for påstanden om ophævelse af landsrettens dom anført bl.a., at anklagemyndigheden ikke uden Procesbevillingsnævnets tilladelse kunne anke byrettens dom, jf. retsplejelovens § 902, stk. 1, idet erstatning ikke kan anses for ”en anden offentligretlig følge”.

Til støtte for påstanden om stadfæstelse af byrettens dom har X-I/S anført, at de almindelige betingelser for erstatningsansvar er opfyldt, og at Syd- og Sønderjyllands Politi har handlet ansvarspådragende ved politiforretningen den 15. november 2012.

Det kan lægges til grund, at politiet rekvirerede en låsesmed til adressen ... i Y-by, idet politiet eftersøgte en af lejerne, der befandt sig på adressen.

Det kan endvidere lægges til grund, at der var frit udsyn til den eftersøgte person inde i huset både gennem en rude ved siden af døren og fra bagsiden af huset gennem terrassedøren. Der blev for landsretten afgivet forklaring om netop ruden, men den del af forklaringen er ikke gengivet i landsrettens dom. Det bestrides, at det var muligt for den eftersøgte at opretholde et pres på et dørhåndtag og samtidig holde en farlig genstand i hånden. Det bestrides endvidere, at det var nødvendigt at påføre ejendommen skade for at komme ind i huset, herunder af hensyn til betjentenes sikkerhed. Betjentene er gået ud over, hvad situationen har krævet, idet den

eftersøgte person var oppe imod fire betjente, som må antages let at kunne have overvundet hans modstand og presset dørhåndtaget ned eller skaffet sig adgang ved at afliste en rude. Politiet forsøgte således ikke at anvende mindre indgribende foranstaltninger, og det var derfor et uforholdsmæssigt indgreb at sparke døren ind.

Skaden på døren er endvidere en kausal og adækvat følge af politiets uforholdsmæssige indgreb.

Der foreligger heller ikke objektive ansvarsfrihedsgrunde. Politiet har ret til at skaffe sig adgang til tredjemands ejendom, når det er konstateret, at der findes en eftersøgt person. Men dette skal ske så skånsomt som muligt og under størst muligt hensyn til tredjemands ejendom, og politiet har foretaget en åbenbar fejlvurdering i forhold til retsmidlet. Der var hverken fare for politiforretningens gennemførelse eller betjentenes sikkerhed, og der er således heller ikke i principperne om lovlig nødværge og nødret i straffelovens § 13, stk. 3, og § 14 grundlag for ikke at yde erstatning.

X-I/S har lidt et tab i form af den ødelagte dør, som betjentene sparkede ind. Skadelidte har ikke krævet beløbet fra den daværende lejer, da skadelidte ikke var bekendt med årsagen til skaden, som ifølge lejernes forklaring var et indbrud. Der kan derfor ikke anses for at være udvist egen skyld af betydning for erstatningsopgørelsen.

Anklagemyndigheden har anført bl.a., at man ikke skulle have Procesbevillingsnævnets tilladelse til anke af byrettens dom. Vestre Landsrets kendelse af 7. marts 2018, hvorved landsretten ikke tog X-I/S' påstand om afvisning af anklagemyndighedens anke til følge, er således korrekt.

Der er ikke grundlag for at tildele erstatningssøgende erstatning efter den særlige bestemmelse i retsplejelovens § 1018 c, som X-I/S da heller ikke har påberåbt sig for hverken landsretten eller Højesteret. Det er således fast antaget i administrativ praksis, at ransagning af et lejemål ikke anses for at være rettet mod udlejeren af lejemålet. Udlejer er derfor henvist til at rejse krav om erstatning på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler efter retsplejelovens § 1018 h.

Der er heller ikke grundlag for at yde erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. retsplejelovens § 1018 h.

Om § 1018 h fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen blev indsat i retsplejeloven, fordi det blev anset for rimeligt, at den fremgangsmåde, der anvendes ved behandlingen af erstatningskrav på grundlag af de særlige ansvarsregler i retsplejelovens kapitel 93 a, efter begæring også skulle finde anvendelse, hvor der rejses erstatningskrav alene for en ulovlig embedshandling inden for strafferetsplejen, som kan lægges vedkommende tjenestemand eller myndighed til last.

Erstatningsansvar forudsætter således, at politiet har handlet culpøst i forbindelse med strafferetlig forfølgning. Om politiet i den konkrete sag har handlet culpøst og dermed ansvarspådragende, beror på en konkret vurdering af politiets dispositioner ved den politimæssige opgave, de skulle løse.

D var undvejet fra psykiatrisk afdeling, hvor han opholdt sig som varetægtsfængslet i surrogat. Det kan lægges til grund, at politiet på det tidspunkt, hvor de besluttede at skaffe sig adgang til lejemålet ved at sparke døren ind, havde konstateret, at der var en mand til stede på adressen. Det kan endvidere lægges til grund, at D var registreret med bopæl på adressen, og at de personer, der opholdt sig i boligen, ikke havde reageret på politiets henvendelser. Politiet havde derfor grundlag for at antage, at det var D, der forhindrede politiet i at åbne døren, efter at låsesmeden havde låst døren op.

Det var nødvendigt for politiet hurtigt at skaffe sig adgang til huset. Politiet havde således pligt til at pågribe D. Politiets magtanvendelse var nødvendig og forsvarlig, og den var ikke uproportional.

Politiet kunne ikke have foretaget mindre indgribende foranstaltninger, f.eks. ved at fjerne en rude, da der var tale om at pågribe en eftersøgt person, der var flygtet fra varetægtsfængsel i surrogat (psykiatrisk afdeling). Politiet kunne ikke med sikkerhed udelukke, at den pågældende var i besiddelse af et våben eller lignende. Det kan heller ikke lægges til grund, at politiet bare kunne have vredet dørhåndtaget ned, og det er i den forbindelse uden betydning, at der var fire polititjenestemænd til stede.

Omkostningerne til udbedring af skaden beløber sig desuden alene til 5.500 kr., og skaden kan således ikke anses for uforholdsmæssigt omfattende.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om politiet er erstatningsansvarlig over for X-I/S ved A og B som udlejer af et rækkehus, hvor politiet den 15. november 2012 forvoldte skade på hoveddøren, da man skaffede sig adgang til boligen for at anholde D, der var eftersøgt. Der er endvidere spørgsmål om, hvorvidt anklagemyndighedens anke til Vestre Landsret af Retten i Sønderborgs dom af 14. december 2017, hvorved udlejer blev tilkendt erstatning, kunne ske uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet.

Anken til landsretten

Ved Retten i Sønderborgs dom blev anklagemyndigheden dømt til at betale udlejer en erstatning på 5.500 kr. Anklagemyndigheden ankede dommen til Vestre Landsret med påstand om frifindelse. Forud for hovedforhandlingen i landsretten påstod X-I/S afvisning af anklagemyndighedens anke under henvisning til, at der ikke forelå anketilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Landsretten afsagde den 7. marts 2018 kendelse om ikke at tage udlejers påstand om afvisning til følge under henvisning til, at anklagemyndigheden ikke var afskåret fra at anke byrettens dom efter retsplejelovens § 902, stk. 1.

Sagen er i medfør af retsplejelovens § 1018 h behandlet efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Sådanne sager behandles efter retsplejelovens § 683, 2. pkt., og § 1018 f, stk. 3, i strafferetsplejens former.

Der gælder efter retsplejeloven et to-instansprincip, medmindre andet er bestemt.

Efter § 901, 1. pkt., kan byrettens domme i straffesager ankes til landsretten i overensstemmelse med reglerne i kapitel 82 om anke til landsretten. Det følger af § 902, stk. 1, at anklagemyndigheden kun kan anke, når der efter loven kan idømmes andre offentligretlige følger end bøde eller konfiskation for lovovertrædelsen. Denne bestemmelse begrænser anklagemyndighedens adgang til at anke byretsdomme i straffesager. Bestemmelsen fastlægger, hvilke følger der skal være mulighed for at idømme for den lovovertrædelse, der er rejst tiltale

for, som betingelse for, at anklagemyndigheden kan anke straffedommen til landsretten uden Procesbevillingsnævnets tilladelse. Bestemmelsen tager efter sit indhold og forarbejder ikke sigte på anke af byretsdomme, der tager stilling til, om en erstatningssøgende har krav på erstatning for strafferetlig forfølgning efter retsplejelovens kapitel 93 a.

Der er heller ikke andre bestemmelser i retsplejeloven, der begrænser anklagemyndighedens adgang til at anke sådanne sager.

Herefter tiltræder Højesteret, at landsretten kunne realitetsbehandle anken, og tager derfor ikke X-I/S' påstand om ophævelse af landsrettens dom til følge.

Erstatning

Sagen angår, om politiet efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. retsplejelovens § 1018 h, er erstatningsansvarlig over for udlejer, X-I/S, for skader på hoveddøren i et rækkehus, der blev forvoldt, da politiet skaffede sig adgang til boligen for at anholde D.

D var undvejet fra psykiatrisk hospital, hvor han var anbragt som varetægtsfængslet i surrogat, og var eftersøgt af politiet. Han boede efter det oplyste til leje i huset på ... i Y-by, hvor han også var tilmeldt Folkeregisteret. Det må lægges til grund, at ingen reagerede, da politiet henvendte sig, men at politiet kunne konstatere, at der var nogen til stede i huset. Politiet havde derfor grundlag for at skaffe sig adgang til huset med henblik på ransagning for at eftersøge D, der skulle anholdes, jf. retsplejelovens § 793, stk. 3, jf. § 759, stk. 1.

Ifølge retsplejelovens § 797, stk. 1, må ransagning ikke foretages, såfremt det efter undersøgelsens formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som undersøgelsen må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb. Ved afgørelsen efter stk. 1 skal der tillige efter § 797, stk. 2, lægges vægt på, om ransagningen er forbundet med ødelæggelse eller beskadigelse af ting. Endvidere følger det af § 798, stk. 1, at ransagning skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, herunder så vidt muligt uden at forårsage ødelæggelse eller beskadigelse.

Politiet tilkaldte en låsesmed for at skaffe sig adgang til rækkehuset. Efter at låsesmeden havde låst hoveddøren op, forhindrede D politiet i at åbne døren ved at holde i dørhåndtaget. Det

må lægges til grund, at politiet kunne se D gennem et vindue på bagsiden af huset, og at politiet herefter skaffede sig adgang til huset ved at sparke døren ind. Højesteret finder, at det var Ds adfærd, der gav anledning til, at ransagningen ikke kunne foretages uden ødelæggelse, og at politiets beslutning om at sparke døren ind ikke kan anses for et uforholdsmæssigt indgreb.

Der er på den anførte baggrund ikke grundlag for at anse politiets fremgangsmåde ved ransagningen for at være ansvarspådragende efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens dom om frifindelse af anklagemyndigheden.

Sagsomkostninger

Sagsomkostningerne for byretten skal betales af X-I/S, mens omkostningerne for landsret og Højesteret skal betales af statskassen. Højesteret har herved lagt vægt på sagens karakter og på, at beskikkelse af advokat i sager om erstatning, der behandles efter reglerne i retsplejeloens kapitel 93 a, som udgangspunkt ikke kan ske mod erstatningssøgendes ønske, jf. Højesterets kendelse af 24. november 2009 (UfR 2010.547/1).

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret, mens omkostningerne for byretten betales af X-I/S.

DOM

afsagt den 12. december 2018 af Vestre Landsrets 15. afdeling (dommerne Bjerg Hansen, John Lundum og Neia Volstrup Andersen (kst.) med domsmænd) i ankesag

V.L. S-2696-17

Anklagemyndigheden

mod

X-I/S

ved A og B

....

(advokat Kim Krarup, Frederiksberg)

Retten i Sønderborg har den 14. december 2017 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. K01-3364/2017).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

X-I/S ved A og B har påstået stadfæstelse. Hvis anklagemyndigheden måtte blive frifundet, har X- I/S nedlagt påstand om, at statskassen skal pålægges at betale salæret til den advokat, der er beskikket for interessentskabet under ankesagen.

Supplerende oplysninger

For landsretten har X-I/S ikke gjort gældende, at kravet på erstatning støttes på retsplejelovens § 1018 c.

Forklaringer

B har forklaret, at lejemålet er et rækkehus. Lejeren var en kvinde. Hun fraflyttede lejemålet ca. et halvt år senere. De fik først at vide, at døren var blevet ødelagt ved et røveri. Det var først langt senere, da han i anden anledning talte i telefon med en kriminalbetjent, at han fik at vide, at det var politiet, der havde sparket døren ind. De har forsøgt at gøre kravet i anledning af den ødelagte dør gældende over for den dagældende lejer, men fik ikke medhold i retten, da kravet skulle have været rejst inden 14 dage efter fraflytningen.

Politiassistent C har forklaret, at han var bekendt med, at den person, de skulle anholde, D, var undvejet fra psykiatrisk afdeling, hvor han var varetægtsfængslet. De havde været på adressen dagen før, og de kunne den pågældende nat se, at der var aktivitet på adressen. Der var bl.a. kondens indvendigt på soveværelsesvinduet. Da ingen på adressen reagerede på deres henvendelser, hvor de sagde, at de var fra politiet, var de klar over, at det var af interesse for dem at komme ind i huset. De tilkaldte en yderligere patruljevogn, så de kunne dække både foran huset og bagved huset. De tilkaldte endvidere en låsesmed. Da låsesmeden var i færd med at låse døren op, så han en mand løbe hen til døren og gribe fat i dørhåndtaget. Han så manden bagfra gennem vinduet ved terrassedøren. Han kunne derfor ikke se, om manden havde noget i hænderne. Det meddelte han kollegerne, der var ved fordøren sammen med låsesmeden. De valgte derefter at sparke døren ind.

Landsrettens begrundelse og resultat

På det tidspunkt, politiet besluttede at skaffe sig adgang til lejemålet ved at sparke døren ind, havde politiet konstateret, at der var en mand til stede på adressen. Under hensyn hertil og til oplysningen om D tilknytning til adressen sammenholdt med, at de personer, der opholdt sig i boligen, ikke havde reageret på politiets henvendelser, havde politiet grundlag for at antage, at det var D, der forhindrede politiet i at åbne døren, efter at låsesmeden havde låst døren op.

D var undvejet fra psykiatrisk afdeling, hvor han opholdt sig i henhold til en retskendelse om varetægtsfængsling i surrogat, og landsretten finder på den baggrund, at det var nødvendigt for politiet at skaffe sig adgang til lejemålet. Den valgte fremgangsmåde, hvor politiet sparkede døren ind, kan under de foreliggende omstændigheder ikke betegnes som uforsvarlig og uforholdsmæssigt voldsom, og politiet har derfor ikke handlet ansvarspådragende ved at sparke døren ind, jf. princippet i straffelovens 13, stk. 3, og straffelovens § 14.

Landsretten tager derfor anklagemyndighedens påstand om frifindelse til følge.

Da det følger direkte af retsplejeloven, at der skal beskikkes en advokat for erstatningssøgende under landsrettens behandling af sagen, er der ikke grundlag for at pålægge statskassen at betale salæret til den beskikkede advokat.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Anklagemyndigheden frifindes.

X-I/S ved A og B skal betale sagens omkostninger for begge retter.

D O M

afsagt den 14. december 2017

Rettens nr. K01-3364/2017

Politiets nr. SAV-2016-3100101-284

Erstatningssøgende

X I/S v/ A og B

mod

Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 13. juli 2017 er modtaget den 13. juli 2017.

X I/S v/ A og B er ejer af et beboelseslejemål på adressen..., der var udlejet til en kvinde. I forbindelse med en ransagning på øjemedet med henblik på udfindelse af en eftersøgt, undvegen fange, C, lejers ekskæreste, brød Syd- og Sønderjyllands Politi den 15. november 2012 ind i lejemålet gennem en dør, som C havde barrikaderet.

X I/S v/ A og B fremsatte ved brev af 4. august 2016 krav om erstatning, jf. retsplejelovens kap. 93 a.

Statsadvokaten afviste den 8. november 2016 kravet i medfør af retsplejelovens § 1018 e, stk. 1 og 2. Rigsadvokaten pålagde den 5. januar 2017 Statsadvokaten at realitetsbehandle sagen.

Påstande

X I/S v/ A og B har fremsat krav om erstatning på 5.500 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 1. januar 2013, og sagsomkostninger med 1.200 kr., samt kørselsgodtgørelse med 254,76 kr. for 132 km.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse. Anklagemyndigheden har ikke bestridt opgørelsen af kravet.

Sagens oplysninger

Af Statsadvokatens afgørelse af 22. marts 2017 fremgår følgende:

" ...

Jeg har i dag besluttet ikke at imødekomme Deres krav om erstatning for reparation af dør. Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Syd- og Sønderjyllands Politi den 15. november 2012 rekvirerede en låsesmed til adressen..., idet politiet eftersøgte en af lejerne, der befandt sig på adressen.

Syd- og Sønderjyllands Politi har oplyst, at den eftersøgte person holdt fast i hoveddørens håndtag, efter at døren var låst op, således at politiet ikke kunne komme

ind. På den baggrund sparkede politiet døren ind, og den eftersøgte person blev herefter anholdt.

Det fremsatte erstatningskrav

Ved brev af 4. august 2016 til Syd- og Sønderjyllands Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte De krav om erstatning for reparation af døren, som De opgjorde således:

Reparation af dør	<u>5.500,00 kr.</u>
Ialt:	<u>5.500,00 kr.</u>

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Efter retsplejelovens § 1018 c kan der ydes erstatning i tilfælde, hvor der over for en person, der ikke har været sigtet, har været iværksat indgreb som led i en strafferetlig forfølgning.

Efter administrativ praksis udbetales der ikke erstatning til udlejer i medfør af retsplejelovens § 1018 c, idet indgrebet ikke er rettet mod udlejeren. Udlejer er derfor henvist til at rejse krav om erstatning på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler efter retsplejelovens § 1018 h. Jeg henviser herom til Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-1999, bind 2, side 19.

Det er derfor min opfattelse, at Deres krav skal behandles i medfør af retsplejelovens § 1018 h. For at erstatning kan ydes i medfør af retsplejelovens § 1018 h, er det en betingelse, at politiet har handlet ansvarspådragende.

Henset til at den eftersøgte person holdt fast i hoveddørens håndtag, efter at låsesmeden havde låst døren op og derved forsøgte at forhindre politiet i at komme ind på adressen, finder jeg ikke, at politiet ved at sparke døren ind har handlet ansvarspådragende.

Jeg kan således ikke imødekomme Deres krav om erstatning.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 h (erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler).

..."

Erstatningssøgende påklagede den 26. marts 2017 afgørelsen til Rigsadvokaten, der ved afgørelse af 17. maj 2017 stadfæstede Statsadvokatens afgørelse.

Rigsadvokaten anførte følgende i sin afgørelse:

"...

De har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 22. marts 2017, om at nægte erstatning til Dem for en ødelagt dør.

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at De ikke kan få erstatning for den ødelagte dør.

Begrundelse

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

De har i Deres klage til mig anført, at en politimand til enhver tid måtte kunne vride håndtaget ned og derved komme ind i lejligheden, selvom personen i lejligheden holdt fast i dørhåndtaget. De har hertil anført, at mindre indgribende foranstaltninger kunne være anvendt, fx at politiet kunne have fjernet en rude i stedet for at sparke døren ind.

Jeg bemærker hertil, at politiet ved den omhandlende hændelse mistænkte, at en eftersøgt person opholdt sig i lejligheden. Det fremgår af sagen, at den eftersøgte person holdt fast i dørhåndtaget, hvilket betød, at politiet ikke kunne komme ind, selvom en låsesmed havde låst døren op. Jeg finder derfor ikke, at politiet kunne have vredet håndtaget ned.

Jeg finder endvidere ikke, at politiet burde have anvendt andre foranstaltninger for at komme ind, herunder fjerne en rude, da der var tale om at forsøge at pågribe en eftersøgt person, der var flygtet fra varetægtsfængsel i surrogat (psykiatrisk afdeling), og hvor det ikke var muligt for politiet at se, om den pågældende var i besiddelse af våben eller andet.

De har i Deres klage videre anført, at De ikke forstår begrundelsen for, at det ikke findes rimeligt at tilkende Dem erstatning efter retsplejelovens § 1018 c. De kan endvidere ikke se, hvordan hændelsen kan henføres til retsplejelovens § 1018 h.

Det fremgår af retsplejelovens § 1018 c, at der kan tilkendes erstatning til en person, der ikke har været sigtet, hvis pågældende som led i en strafferetlig forfølgning har været udsat for et straffeprocessuelt indgreb. Det er således en betingelse for at tilkende Dem erstatning, at De har været udsat for et straffeprocessuelt indgreb. Ifølge praksis anses ransagning af en mistænkt/sigtets bopæl ikke for at være rettet mod udlejeren af bopælen, men derimod mod den konkrete mistænkte/sigtede. Som følge heraf anses De ikke for at have været udsat for et straffeprocessuelt indgreb og kan derfor ikke tilkendes erstatning efter retsplejelovens § 1018 c.

Jeg har - som statsadvokaten - yderligere overvejet, om De kan ydes erstatning efter retsplejelovens § 1018 h. Retsplejelovens § 1018 h angiver, at erstatning kan gives på grundlag af dansk rets almindelige regler om erstatning. Herved forstås, at politiet skal have handlet ansvarspådragende, dvs. uforsvarligt/ulovligt, for at være erstatningsansvarlig for den ødelagte dør.

Jeg finder ikke, at politiet i denne sag har handlet uforsvarligt. Jeg har særligt lagt vægt på, at politiet havde mistanke om, at en eftersøgt person befandt sig i lejligheden, at politiet tilkaldte en låsesmed, som låste døren op, men at politiet ikke kunne komme ind i lejligheden, fordi den eftersøgte holdt fast i dørhåndtaget, at politiet så den eftersøgte i lejligheden, inden døren blev sparket ind, samt at politiet ikke kunne se, om den eftersøgte person var i besiddelse af våben.

De har i Deres klage endelig anført, at De er forundret over, at statsadvokaten ikke har henvist til Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-1999, side 54.

Det fremgår af Anklagemyndighedens Årsberetning 1998-1999, side 54, at ransagning af motorkøretøjer i visse tilfælde kan anses som lidet indgribende, og at de derfor kan sammenlignes med kortvarige, resultatløse visitationer, hvorimod ransagninger af fx boliger fortsat skal ydes efter taksterne i de årlige meddelelser. Dette afsnit anfører således blot, at ransagninger skal behandles som hidtil. Dette ændrer derfor ikke på, at De ikke kan ydes erstatning efter retsplejelovens § 1018 c, eller at politiet har handlet ansvarspådragende jf. retsplejelovens § 1018 h.

Sagens forløb

I afgørelse af 22. marts 2017 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.

Ved e-mail af 27. marts 2017 har De klaget over afgørelsen.

Den 5. april 2017 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 c (erstatning kan gives hvis rimeligt) og § 1018 h (culpa).

..."

Rettens begrundelse og afgørelse.

Det kan lægges til grund, at erstatningssøgende var ejer af ejendommen og udlejer, og dermed den 3. mand, der blev påført en skade i forbindelse med Syd- og Sønderjyllands Politis udøvelse af en lovlig politiforretning.

Efter oplysningerne i sagen er retten enig med Rigsadvokaten i, at erstatningssøgende som udlejer ikke er omfattet af den personkreds, der kan tillægges erstatning i medfør af retsplejelovens § 1018 c.

Hjemmelen til at tilkende 3. mand erstatning for politiets skadegørende handlinger, skal findes i retsplejelovens 1018 h, hvor det fremgår, at erstatningskrav kan rejses af andre i anledning af strafferetlig forfølgning efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Det følger heraf, at politiet kan ifalde erstatningsansvar efter en culpanorm, således der kan indtræde ansvar for den skade, som forvoldes ved en handling, der kan tilregnes den handlende som forsætlig eller uagtsom.

Det kan efter oplysningerne i sagen lægges til grund, at politiet den 15. november 2012, efter at have forsøgt at skaffe sig adgang ved hjælp af en låsesmed, besluttede at sparke døren ind, idet den eftersøgte person blokerede adgangen til beboelseslejemålet ved at holde dørhåndtaget oppe. Skaden på døren opstod derfor som følge af en forsætlig handling.

På den baggrund finder retten, at politiet er erstatningsansvarlig for den påførte skade, med mindre der foreligger en objektiv ansvarsfrihedsgrund.

Efter oplysningerne i sagen, finder retten ikke grundlag for at fastslå, at Syd- og Sønderjyllands Politi har handlet i nødværge jf. straffelovens § 13, stk. 3, at Syd- og Sønderjyllands Politi har foretaget en nødretshandling, jf. straffelovens § 14, at Syd- og Sønderjyllands Politis handling er udtryk for udøvelse af negotiorum gestio, eller at

erstatningssøgende har givet udtrykkeligt eller stiltiende samtykke til handlingen, eller i øvrigt har accepteret nogen risiko for, at en sådan skade kunne opstå.

Der foreligger således ikke en objektiv ansvarsfrihedsgrund, og Syd og Sønderjyllands Politi er derfor erstatningsansvarlig for sin bevidste skadeforvoldelse på 3. mands ejendom, uanset der har været tale om en lovlig politiforretning.

Herefter, og da erstatningskravet ikke er bestridt størrelsesmæssigt, tages erstatningssøgendes påstand til følge.

Der foreligger ikke oplysninger om, hvornår den pågældende dør blev repareret, og X I/S v/ A og B tillægges derfor procesrente fra det tidspunkt, hvor kravet blev fremsat overfor Syd- og Sønderjyllands Politi.

X I/S V/ A og B påstået sig tillagt omkostninger med 1.200 kr., der er angivet at dække 200 kr. til porto og kopier, samt 1.000 kr. til egen tid og rådførelse i sagen med en advokat. Der foreligger ingen dokumentation for udgifternes afholdelse, og retten finder ikke grundlag for, i medfør af retsplejelovens § 1007, stk. 2, 3. pkt. eller på anden baggrund, at tilkende X I/S v/ A og B sådanne omkostninger. X I/S v/ A og B tillægges derimod godtgørelse for udgift til befordring for 132 km med 254,76 kr., jf. en analogi af retsplejelovens § 1010, stk. 2.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden skal inden 14 dage til X I/S v/ A og B betale 5.500 kr. med tillæg af procesrente fra den 4. august 2016.

Statskassen skal til X I/S betale sagsomkostninger med 254,76 kr.